

РЕШЕНИЕ

№ 374

гр. София, 06.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на първи март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иво Димитров

Членове: Величка Борилова
Зорница Гладилова

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Иво Димитров Въззивно търговско дело № 20211001001161 по описа за 2021 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба, подадена от ответника в производството „ФОРТЕКС НУТРАСЮТИКАЛС“ ООД, срещу първоинстанционно решение № 261362 от 01. 10. 2021 г., постановено от Софийски градски съд, Търговско отделение, VI-20 състав по т.д. № 2363 по описа на съда за 2020 г., поправено с решение по същото дело № 261432 от 19. 10. 2021 г., с което жалбоподателят е осъден да заплати на З. К. Р., по предявения частичен иск с правно основание чл. 95, ал. 1 ЗАПСП сумата 10 000 лв. - обезщетение за претърпени имуществени и неимуществени вреди от нарушаване на авторски права на сценарист, режисьор, оператор и художник-постановчик върху аудио-визуално произведение – анимация тип „стоп-моушън“, представляваща рекламен клип на продукт с наименование „Диабекан“, чрез възпроизвеждането му без съгласие и без обозначаване на автора в телевизионни медии в периода 2015 г. – 2020 г., ведно със законната лихва върху същата сума, считано от 02. 12. 2020 г. до окончателното изплащане, както и по предявен иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД -

сумата от 2281,90 лв., представляваща лихва за забава върху обезщетението за периода 01. 12. 2017 г. – 01. 12. 2020 г., както и на основание чл. 78, ал. 2 ГПК сумата от 3 047,47 лв. разноси в първоинстанционното производство.

Във въззивната жалба се излагат съображения за неправилност на обжалваното първоинстанционно решение, иска се отмяната и постановяване на друго решение по съществото на спора, с което предявените срещу жалбоподателя искове да бъде отхвърлени в цялост, със законните последици, претендират се разноси за двете съдебни инстанции.

Ответникът по жалбата оспорва същата, претендира разноси за въззивната инстанция.

Във въззивната инстанция не са приемани нови доказателства.

Софийски апелативен съд, Търговско отделение, Пети състав, като извърши проверка на редовността на въззивното производство, както и на обжалваното първоинстанционно решение, при условията и в пределите, установени в разпоредбата на чл. 269 от ГПК, съобразно която въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта - в обжалваната му част, а по останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата, намира следното:

Въззивната жалба, като подадена от надлежна страна, в законоустановения срок и срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт, е процесуално допустима.

Разгледана по същество, същата е неоснователна.

Обжалваното решение е валидно, допустимо и правилно по същество, по следните съображения:

Първоинстанционното решение, като постановено от законен съдебен състав в рамките на дискреционните правораздавателни правомощия на съда и съобразено с твърденията на ищеца в исковата му молба относно обстоятелствата, на които се основава иска, и търсената с иска защита (чл. 127, ал. 1, т.т. 4 и 5 от ГПК), е валидно и допустимо.

Доколкото при извършената от въззивния състав проверка на обжалваното решение, при условията и в пределите, установени от цитираната разпоредба на чл. 269 от ГПК, така както същите са разяснени с т. 1 от ТРОСГТКВКС № 1/2013 г. по тълк.д. № 1/2013 г. не се установява

неприлагане от страна на първоинстанционния съд, на императивни правни норми, нито пък с оглед вида на делото – търговско, съдът е длъжен да следи служебно за интереса на някоя от страните по делото или за интереса на родените от брака ненавършили пълнолетие деца, то и при проверка правилността на обжалваното първоинстанционно решение, настоящият въззивен съд е ограничен от оплакванията в жалбата.

Преценено, съобразно релевираните от въззивника оплаквания в жалбата му, обжалваното първоинстанционно решение се явява и правилно, поради следното:

С оглед обема на въззивната жалба въззивният състав се произнася по оплакванията в нея по реда на излагането им.

Неоснователно е първото такова /р. I от жалбата/, базирано на твърдения за допуснати от първоинстанционния съд съществени нарушения на съдопроизводствените правила, довели на свой ред до неправилност на обжалваното първоинстанционно решение, в двете му части /на оплакването/: неизпълнение на задълженията на съда по чл. 236, ал. 2 от ГПК, поради необсъждане на всички възражения на ответника – жалбоподател, довело до неправилни изводи на съда относно размера на дължащото се /и присъдено обезщетение/, и неизпълнение на задължението на чл. 172 от ГПК при преценка показанията на разпитаните по делото свидетели.

Възражение от обсъжданото подробно едва в първата част въззивната жалба – за връзката между поведението на ищеца, който не бил информирал ответника за претенциите си за авторство върху процесния клип за продължителен период от време, поради което и именно заради това възниквало правото му да иска по-голямо обезщетение за по-големият период от време на използване на клипа от страна на ответника – т.нар. от жалбоподателя „съпричиняване“, ответникът въобще не е релевирал своевременно по делото – с отговора си на исковата молба и в първото по делото заседание, поради което и същото е преклудирано, и както първоинстанционният, така и настоящият въззивен съд не само не са длъжни, но не са и властни да го обсъждат.

Само за пълнота на изложението следва да се посочи, че субективното материално гражданско право на който и да е частноправен субект затова е право, защото титулярът му може, но не е длъжен да го упражнява. Защитата

срещу неоправданото му с оглед обществената и този на другите правни субекти интерес, забавено упражняване във времето, гражданският закон свързва с действието на погасителната давност и същата и в случая е сработила, като по делото ищецът претендира, и му е присъдено процесното обезщетение за срок, непокрит от погасителната давност /5 г. за главницата и 3 г. за обезщетението за забавено изпълнение на парично задължение/, а неоснователността и на твърденията на жалбоподателя, че ответникът бил преустановил незабавно използването на процесния клип, след като разбрал за претенциите на ищеца, също се установява от събраните по делото доказателства.

Неоснователно е оплакването срещу размера на присъденото обезщетение, базирано на твърдения, че става въпрос за рекламен клип, който не генерирал приходи, и на непредвидимост при създаването му на бъдещия брой негови излъчвания – от една страна този брой е установен безспорно по делото от двете заключения на допуснатата по делото съдебно-техническа експертиза /СТЕ/, а от друга, обезщетение от вида на процесното се определя от съда, при спазване на конкретни, установени в специалния закон, негови дискреционни правомощия да определи и сам обезщетението, при спазването на също така законово определени, и преследвани от законодателя, чрез приемането на специалните правила за това /чл. 95-95а от ЗАПСП/, цели, и при отчитането на поредица конкретни фактори, и в случая цялата дейност на първоинстанционния съд по определянето на размера на присъденото обезщетение, се явява в пълно съответствие с тях.

Неоснователно е на следващо място оплакването, базирано на несъобразяване от съда на разпоредбата на чл. 172 от ГПК – обратното на твърдяното от ответника е установимо от мотивите на първоинстанционния съд към обжалваното му решение – показанията на свидетелите са обсъдени именно като такива, работили с ищеца, във връзка с другите доказателства по делото /писмени, оглед на веществени доказателства, основното, първо заключение на СТЕ/, и с оглед тяхната непротиворечивост, и съответствието на установяваните от свидетелите правнорелевантни за спорното право факти, са обосновано кредитирани от съда, при пълно отчитане на възможната заинтересованост на свидетелите, и в пълно противоречие с твърденията на ответника в жалбата му.

Следва да се изложи, че законът не забранява съдът да обосновава изводите си на показанията на свидетели, които е възможно да са заинтересовани от изхода на спора, напротив – изрично го разрешава, при въвеждането в чл. 172 от ГПК, на специални правила за оценката им и тези правила в случая са спазени.

Освен това тази възможна заинтересованост в случая не се и установява – свидетелите са били в работни отношения с ищеца в минал, далечен период, и въззивният съд, също както и първоинстанционния не намира по делото да са установени каквито и да били особени отношения с ищеца, които да биха повлияли към момента на разпита на достоверността на показанията им, поради което и въззивният състав, също и изцяло кредитира сочените показания, като обективни, непротиворечиви, дадени за пряко възприети от свидетелите факти, и съответстващи на останалите, събрани по делото доказателства.

Неоснователна е втората група оплаквания в жалбата, базирана на твърдения за нарушаване на материалния закон.

Първото такова – за неустановено авторство, не държи сметка за действително осъществената от първоинстанционния съд и страните в първоинстанционното производство дейност по посочване, събиране и оценка на доказателствата в установяване твърденията на ищеца и възраженията на ответника по делото.

Изцяло в противоречие с всички материали по делото е пространно изложеното в жалбата твърдение, че съдът е основал изводите си досежно авторството на процесния клип само на свидетелските показания – напротив – същите са оценявани, както се посочи вече и по-горе, в светлината на заключенията на СТЕ, които и въззивният състав изцяло кредитира, като обосновани, обективни и основани на специалните знания на вещото лице /ВЛ/, които оборват и твърденията в края на т. 1 от този раздел II в жалбата за необоснованост на изводите на съда, с оглед датите на преработване/копиране на процесните файлове, и на събраните по делото писмени доказателства, при пълно зачитане на установените в процесуалния закон императивни правила за оценка на доказателствата в гражданския процес, поради което и същите твърдения са в пряко противоречие с установимите, и установени по делото обстоятелства.

Неоснователно е оплакването в т. 2 от р. II на жалбата, базирано на разпоредбата на чл. 42, ал. 2 от ЗАПСП – по делото няма нито твърдения /ответникът се защитава срещу иска, като сам твърди, че няма никакви отношения с ищеца по повод процесният рекламен клип/, нито пък установени обстоятелства, обосноваващи въобще приложимостта на сочената законова разпоредба.

Каквито и отношения да е имал ответникът с трети лица, и каквото и да им е платил, при конкретно установените по делото обстоятелства, това по никакъв начин нито ангажира ищеца, нито ограничава в някаква степен законоустановените му в специалния закон, права върху установеното и според въззивния съд по делото да е негово авторско произведение и/или тяхната защита, нито пък сочи на някоя, която и да било от законоустановените хипотези за използването /десетки хиляди пъти, както това е установено по делото/, на това произведение от страна на ответника, без да се дължи за това използване овъзмездяване на ищеца за установените отново по делото, да принадлежат именно нему, права върху същото.

Непосредствено по-горе изложеното в частта му относно договарянето и плащането от страна на ответника, на трети за делото лица, сочи на неоснователност и на следващото оплакване – това в т. 3 от р. II на жалбата, и базирано на твърдението, че ответникът не дължал обезщетение, тъй като процесното му поведение, съставляващо многократното и за изключително продължителен период във времето използване на авторското произведение на ищеца, било безвиновно – възнаграждение се дължи на автора на правата, а не на някой, който не е техен титуляр, и няма право да осъществява от името на автора, правно позволени действия и/или сделки с тях, поради което ирелевантно е какво и на кого ответникът е плащал за ползването на процесния клип, при положение, че е плащал не на титуляра на правата – ищеца, или на лице, имащо право да действа, независимо от чие име, но и за негова сметка.

Противно на твърденията в жалбата в посочената точка 3 от втория раздел на същата, съдът не е длъжен служебно да провежда каквото и да било изследване, и да върши каквито и да били самоинициирани преценки относно това, дали по делото не се били установили никакви обстоятелства, оборващи законоустановени презумпции – последните обръщат доказателствената

тежест по отношение на правнорелевантни за спора факти, като при установяване наличието на презумпционната предпоставка, счита се за установен презумираният факт и въпрос изцяло на процесуална активност на ответника в случая е да обори презумпцията, стига да не са нарушени правата му при разпределянето между страните, на доказателствената тежест по делото, и при соченето, и събирането на доказателства, каквито нарушения в конкретният процесен случай, според въззивния съд не са налице.

В допълнение следва да се има предвид, че отговорността за нарушаване на авторските и сродните им права по ЗАПСП е специфичен подвид деликтна отговорност, при която и по силата на общо правило /чл. 45, ал. 2 от ЗЗД/, във всички случаи вината се предполага до установяване на противното, и това прави безпредметно обсъждането на конкретните форми на вина, според установяването им – законово и в практиката, било в наказателното, било в гражданското право.

По изложени вече по-горе в настоящите мотиви съображения досежно принципите и начините за определяне на обезщетения, като процесното – при предпоставките, по реда и при условията, законоустановени в специалния ЗАПСП, неоснователно е последното оплакване в жалбата, досежно определеният от първоинстанционния съд размер на присъденото обезщетение в случая.

Оплакването в жалбата, свързано с размера на присъдените от първоинстанционния съд разноски, е задоволено от същия съд по реда на отстраняване на допусната в решението очевидна фактическа грешка с постановеното решение по реда на чл. 247 от ГПК.

При така установеното, първоинстанционното решение, като валидно, допустимо и правилно по същество, следва да бъде потвърдено в цялост, със законните последици.

С оглед изхода на делото във въззивната инстанция, на основание чл. 272 от ГПК въззивният състав препраща и към мотивите на обжалваното първоинстанционно решение.

При този изход на делото въззивникът няма право на разноски за въззивното производство, а ответникът по жалбата има право на такива в установения по делото да са действително извършени размер.

Воден от горното, Софийският апелативен съд, Търговско отделение,
Пети състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261362 от 01. 10. 2021 г., постановено от Софийски градски съд, Търговско отделение, VI-20 състав по т.д. № 2363 по описа на съда за 2020 г., поправено с решение по същото дело № 261432 от 19. 10. 2021 г.

ОСЪЖДА „ФОРТЕКС НУТРАСЮТИКАЛС“ ООД, ЕИК: 175224764 да заплати на З. К. Р., ЕГН: ***** сумата 1090 лева адвокатско възнаграждение за защита във въззивната инстанция.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____